

**UCHWAŁA NR XXV/165/2016
RADY MIEJSKIEJ ZĄBKOWIC ŚLĄSKICH**

z dnia 31 marca 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ząbkowice
Śląskie na lata 2016 - 2020**

Na podstawie Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) Rada Miejska w Ząbkowicach Śląskich uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ząbkowice Śląskie na lata 2016 - 2020, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ząbkowic Śląskich.

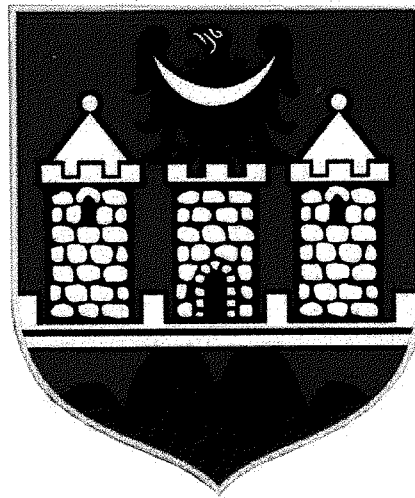
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Andrzej Dominik

Załącznik do Uchwały Nr XXV/165/2016
Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich
z dnia 31 marca 2016 r.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W GMINIE ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE
NA LATA
2016 – 2020**

Ząbkowice Śląskie 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
1. Podstawy prawne	5
2. Założenia, cele i kierunki strategiczne	6
3. Charakterystyka Gminy Ząbkowice Śląskie	6
4. Diagnoza problemów społecznych	9
4.1. Pomoc społeczna	9
4.2. Wspieranie rodzin	12
4.3. Rodzinna piecza zastępcza.....	13
4.4. Bezrobocie	14
4.5. Uzależnienia	15
4.6. Niepełnosprawność	16
4.7. Sytuacja osób starszych	18
4.8. Edukacja	19
4.9. Przemoc w rodzinie	21
5. Analiza SWOT	23
6. Adresaci strategii	25
7. Cele strategii	25
8. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii	35
9. Monitoring i ewaluacja	35
Zakończenie	37
Spis tabel	38

WSTĘP

Podstawę prawną niniejszej Strategii stanowią art. 16 b, art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej zwanej dalej ustawą, zgodnie z którym gmina i powiat opracowują i realizują strategię rozwiązywania problemów społecznych. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Ząbkowice Śląskie a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przyjęcie przez samorząd Gminy Ząbkowice Śląskie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej między innymi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn. Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin szczególnie wielodzietnych, uzależnienie i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina.

Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się klientami pomocy społecznej, dlatego też najistotniejszą sprawą jest ochrona i zapewnienie warunków do rozwoju rodziny. Nie możemy również zapominać, że praca z ludźmi jest bardzo trudna, gdyż jest to praca na ludzkich emocjach wymagająca dużej empatii, wrażliwości i wyrozumiałości. Strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2016 – 2020 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom Gminy Ząbkowice Śląskie odpowiedniej jakości życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb.

Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Diagnoza problemów społecznych poprzez obszary strategiczne została sporządzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich, we współpracy z Wydziałami Urzędu Miejskiego oraz jednostkami administracji publicznej takimi jak: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, placówki oświatowe – przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenie, wiedzę i kompetencje z zakresu polityki społecznej.

Koordynatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich.

1. Podstawy prawne

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ząbkowice Śląskie na lata 2015-2020 oraz jej wdrażanie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. 2015 r. poz. 114 z późn. zm.),
- ustawa o pomocy osobom uprawnionych do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 169 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011 nr 43 poz. 225 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 nr 231 poz. 1375 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 nr 127 poz. 721 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2008 nr 164 poz. 1027 z późn. zm.).

2. Założenia, cele i kierunki strategiczne

Głównymi założeniami strategii są:

- minimalizowanie skutków ubóstwa
- zmniejszenie bezrobocia
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin i osób długotrwale borykającymi się z problemami, w tym integracja osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem
- zapobieganie i minimalizowanie problemów alkoholowych i narkomanii
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa lokalnego
-

Cele strategiczne

- wsparcie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, usamodzielnianiu się przez szerzej rozwiniętą informację o efektywnym poszukiwaniu pracy, szerzej rozwiniętą integrację społeczną,
- zmiana modelu pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów wsparcia:
 - pomoc w podjęciu zatrudnienia,
 - edukację socjalną,
- walka z alkoholizmem i narkomanią głównie nastawiona na pobudzanie świadomości na temat alkoholu, narkotyków i ich nadużywania w środowisku,
- zwiększenie aktywności życiowej ludzi starszych tj. pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stworzenie możliwości uczestniczenia w życiu społecznym,
- budowanie systemu wsparcia dla seniorów,
- doskonalenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.

Kierunki działań

Działania kierowane będą na rzecz rodzin i osób dotkniętych bezrobociem, wykluczeniem społecznym, problemem alkoholowym i narkomanią, starością oraz niepełnosprawnością. Gminny system pomocy społecznej musi zawierać komponenty stabilne, dające poczucie bezpieczeństwa, a także powinien być otwarty na nowe wyzwania.

Dzięki temu winien rozwinąć się system systematycznego monitorowania problemów rodzin i dzieci oraz stworzone zostaną warunki do uruchomienia zintegrowanych działań umożliwiających szybką i skuteczną pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz przeciwdziałających zjawiskom marginalizacji. Pomoc środowiskowa stanie się dominującą formą pomocy społecznej w gminie.

Podjęte zostaną działania na rzecz pobudzenia aktywności środowisk, które dotknięte są zjawiskiem alienacji. Podstawowym warunkiem skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym jest jednak podwyższenie świadomości mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn i skutków tych zjawisk oraz zasad i możliwości zapobiegania ich powstawaniu.

3 . Charakterystyka Gminy Ząbkowice Śląskie

Gmina Ząbkowice Śląskie położona jest w województwie dolnośląskim na Przedgórzu Sudeckim. Obszar ten leży w zalewie Nysy Kłodzkiej, największą rzeką jest Budzówka – lewy dopływ Nysy. Obniżenie stanowi tektoniczną nieckę o urodzajnych glebach. Jest to region charakteryzujący się dobrymi warunkami dla rolnictwa i posiadający kilkusetletnie tradycje przemysłowe. Sieć osiedleńcza i transportowa są dobrze rozwinięte. Biegają tędy

ważne szlaki komunikacyjne: trasa nr 8 Wrocław- Kudowa Zdrój – Praga, trasa z Legnicy do Nysy, z Nowej Rudy do Grodkowa. Miasto zajmuje powierzchnię 14 km², zaś cała gmina Ząbkowice Śląskie w skład której wchodzi 17 sołectw wynosi 146,9 km². Miasto i gmina Ząbkowice Śląskie liczy 22 631 mieszkańców.

Ewidencji ludności miasta i gminy Ząbkowice Śląskie

Tabela 1.

	2012	2013	2014	2015
Kobiet	11 906	11 806	11 717	11 652
Mężczyzn	10 893	10 825	10 752	10 686
Razem	22 799	22 631	22 631	22 338

Źródło: GUS

Gmina Ząbkowice Śląskie ma 22 338 mieszkańców, z czego 52,2% stanowią kobiety, a 47,8% mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców zmalała o 5,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,7 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gmina Ząbkowice Śląskie ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -46. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,0 na 1000 mieszkańców gminy Ząbkowice Śląskie. W 2014 roku urodziło się 192 dzieci, w tym 47,9% dziewczynek i 52,1% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 382 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,72 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

62,5% mieszkańców gminy Ząbkowice Śląskie jest w wieku produkcyjnym, 15,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,6% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Placówki funkcjonujące na terenie gminy

- Urząd Miasta i Gminy stanowi jednostkę administracji podstawowego szczebla samorządu terytorialnego. Urząd zlokalizowany jest przy ul 1 Maja 15 w Ząbkowicach Śląskich.
- Starostwo Powiatowe przy ul. H. Sienkiewicza 11 w Ząbkowicach Śląskich.
- Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Powstańców Warszawy 7 w Ząbkowicach Śląskich.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przy ul. B. Prusa 5 w Ząbkowicach Śląskich.
- Komenda Powiatowa Policji– stanowiąca najważniejsze ogniwo bezpieczeństwa i prewencji dla Gminy - Al. Niepodległości 10 w Ząbkowicach Śląskich.
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji DELFIN Sp. z o.o. w Ząbkowicach Śląskich ul. Rzeczna 2.
- Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Ząbkowicach Śląskich ul. Jasna 44.
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Ząbkowicach Śląskich Sp. z o.o.
- Szpital Św. Antoniego przy ul. B. Chrobrego 5 zapewnia opiekę zdrowotną jak również funkcjonujące na terenie miasta i gminy przychodnie zdrowia.

Placówki oświaty i wychowania oraz szkolnictwo na terenie miasta i gminy:

Przedszkola publiczne :

1. Przedszkole Publiczne nr 1 przy ul. Krzywej 2 w Ząbkowicach Śląskich.
2. Przedszkole Publiczne nr 2 przy ul. Krzywej 5 w Ząbkowicach Śląskich.
3. Przedszkole Publiczne nr 4 przy ul. Osiedle XX-lecia 53 w Ząbkowicach Śląskich.
4. Przedszkole Publiczne nr 5 przy ul. Ziębickiej 34 w Ząbkowicach Śląskich.
5. Przedszkole Publiczne w Szklarach - Hucie .

Przedszkola niepubliczne:

1. Niepubliczne Przedszkole – „Kubuś Puchatek” przy ul. Krzywej 10 w Ząbkowicach Śląskich,
2. Niepubliczne Przedszkole – „Skaczące Nutki” w Olbrachcicach 113,
3. Żłobek i Przedszkole – „Domino” przy ul. Partyzantów 9 w Ząbkowicach Śląskich,
4. Klub Malucha - „Wesołe Safari” – przy ul. Boh. Getta 35A w Ząbkowicach Śląskich

Szkoły podstawowe :

1. Szkoła Podstawowa nr 1 przy ul. Krzywej 9 w Ząbkowicach Śląskich,
2. Szkoła Podstawowa nr 2 z oddziałem przedszkolnym przy ul. Piastowskiej 1 w Ząbkowicach Śląskich,
3. Szkoła Podstawowa nr 3 przy ul. Orkana 32 w Ząbkowicach Śląskich,
4. Szkoła Podstawowa w Braszowicach 74,
5. Zespół Przedszkolno - Szkolny w Stolcu 101,
6. Szkoła Podstawowa w Zwróconej 68.

Gimnazja publiczne:

1. Gimnazjum Publiczne nr 1 przy ul. Powstańców Warszawy 8 b, c w Ząbkowicach Śląskich,
2. Gimnazjum Publiczne nr 2 przy Placu Marii Curie - Skłodowskiej 1 w Ząbkowicach Śląskich.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy przy ul. Proletariaczyków 9 w Ząbkowicach Śląskich,

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna przy ul. Mickiewicza 5 w Ząbkowicach Śląskich,
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 przy ul. Powstańców Warszawy 8b w Ząbkowicach Śląskich,

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 przy ul. Wrocławskiej 17 w Ząbkowicach Śląskich,
III Liceum Ogólnokształcące przy ul. Powstańców Warszawy 8b w Ząbkowicach Śląskich,
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości przy ul. Powstańców Warszawy 8 bc w Ząbkowicach Śląskich,

Ośrodek Sportu i Rekreacji przy ul. Kusocińskiego 17 w Ząbkowicach Śląskich,

Ząbkowicki Ośrodek Kultury Rynek 24 w Ząbkowicach Śląskich.

• **Organizacje pozarządowe aktywnie działające w obszarze pomocy społecznej:**

- **Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci, Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych „Integracja” w Ząbkowicach Śląskich** Organizacja ta działa od 1999 roku, skupia rodziców dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz inne osoby, które wspierają działania stowarzyszenia. Stowarzyszenie obejmuje swoją opieką dzieci i młodzież niepełnosprawną, którym proponuje różne formy pomocy, w tym; zajęcia świetlicowe, imprezy integracyjne, imprezy kulturalno – sportowe oraz możliwość korzystania z dojazdów do ośrodka rehabilitacyjnego w Mikoszowie.

- **Polski Związek Niewidomych Koło w Ząbkowicach Śląskich** Skupia osoby z uszkodzeniem narządu wzroku. Organizacja ta prowadzi doradztwo i pomoc dla członków

Związku. Organizuje imprezy integracyjne oraz wyjazdy rekreacyjno – turystyczne wspomagające rehabilitację społeczną osób niewidomych i niedowidzących.

- **Krajowy Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Ząbkowicach Śląskich.** Związek jest organizacją aktywnie działająca od wielu lat na rzecz środowiska emerytów i rencistów oraz inwalidów. Związek organizuje pomoc w postaci zapomóg oraz redystrybuowania żywności z tzw. „Banku Żywności”. Zajmuje się także organizowaniem imprez integracyjnych i turystycznych oraz okolicznościowych, a także prelekcji związanych między innymi z profilaktyką zdrowotną.

- **Parafialny Zespół Caritas przy parafii p. w. Św. Jadwigi w Ząbkowicach Śląskich** – udziela wsparcia osobom potrzebującym pomocy. Prowadzi zbiórki darów i żywności, którą rozprowadzają wśród najbardziej potrzebujących. Niesie wsparcie i pomoc dla osób chorych, starszych i niepełnosprawnych.

- **Stowarzyszenie Inicjatyw na Rzecz Dzieci Ziemi Ząbkowickiej** – stowarzyszenie działające na terenie miasta i gminy Ząbkowice, zajmuje się wsparciem dla dzieci i młodzieży, organizując między innymi zajęcia dla dzieci, kolonie, półkolonie i inne wyjazdy w okresie ferii i wakacji.

- **Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Razem” w Stolcu** – wspiera wszechstronny i zrównoważony rozwój: społeczny, kulturalny, sportowy i gospodarczy wsi Stolec i gminy Ząbkowice Śl. Stowarzyszenie organizuje wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży pozyskując środki z KRUS, Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych oraz Polsko – Niemieckiej Współpracy Młodzieży.

- **Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Ząbkowickiej** – wspiera rozwój turystyki, promuje Ziemię Ząbkowicką jako region atrakcyjny turystycznie. Prowadzi informację turystyczną. Inicjuje, opiniuje i wspomaga plany rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej.

- **Stowarzyszenie „Słoneczni” w Ząbkowicach Śląskich** – stowarzyszenie działa na rzecz osób uzależnionych, prowadzi spotkania grup AA, udziela wsparcia rodzinom osób uzależnionych, udziela informacji i porad związanych z terapią uzależnień.

- **Uniwersytet Trzeciego Wieku w Ząbkowicach Śląskich** – celem jest integracja i aktywizacja wszystkich tych, którzy w czasie jesieni swojego życia chcą być nadal sprawni intelektualnie i fizycznie oraz żyć efektywnie i „wyrwać się do przodu”.

4. Diagnoza problemów społecznych

4.1. Pomoc społeczna

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich jasno wynika, że główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie. Skuteczne przeciwdziałanie problemom społecznym musi opierać się na ciągłej diagnozie sytuacji oraz prawidłowym przepływie informacji. Ośrodek Pomocy Społecznej musi podejmować odpowiednie działania, takie jak:

1. analiza rzeczywistych potrzeb społecznych,
2. dążenie do określania zapotrzebowania na pomoc finansową niezbędną do zaspokajania potrzeb,
3. rozpoznanie głównych problemów społecznych i ich zasięgu,
4. ustalenie zasad współpracy przy wymianie informacji między instytucjami i organizacjami współpracującymi z Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
5. analiza skarg, wniosków, interwencji osób korzystających z pomocy.

Dzięki takim działaniom możliwe jest rozpoznanie źródła zagrożeń życia społecznego na obszarze gminy. Zwiększy to również efektywność skutecznego reagowania Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji współpracujących z nim na aktualnie występujące problemy.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Ząbkowice Śląskie realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich. Podstawowym trzonem jego działalności jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień.

Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej poprzez: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz świadczenie pracy socjalnej. Ośrodek może realizować inne zadania, powierzone mu przez właściwe organy na podstawie innych ustaw.

Do tych dodatkowych zadań należy realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny w postaci:

- przyznawania świadczeń rodzinnych,
 - prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- które uzupełniają katalog oferowanych przez OPS usług na rzecz beneficjentów, zagrożonych ubóstwem i deprivacją potrzeb materialnych.

W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z obowiązków ustawowych, realizacji projektów i programów Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich stara się aktywnie współpracować z różnymi instytucjami, organizacjami w tym pozarządowymi działającymi w tym obszarze. Współpraca ta polega na działaniach interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną

Tabela 2.

Świadczenia przyznawane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)				
	2012	2013	2014	2015
liczba osób którym przyznano świadczenie decyzją	1026	1029	901	836
liczba rodzin ogółem	667	651	588	544
liczba osób w rodzinach	1 735	1 684	1 461	1 328

źródło: OPS w Ząbkowicach Śl.

Realizacja programu „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

Tabela 3.

okres	rzeczywista liczba osób objętych programem (ogółem)	w tym na wsi	W tym					
			dzieci do 7 roku życia		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
			ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi
2012	535	211	163	63	258	98	124	55
2013	573	217	189	64	261	100	143	60
2014	657	235	194	71	217	84	261	86
2015	467	185	154	52	206	88	128	52

źródło: OPS w Ząbkowicach Śl.

Z 13 placówek na terenie Miasta i Gminy Ząbkowice Śląskie w tym: 5 przedszkoli publicznych, 1 przedszkole niepubliczne, 6 szkół podstawowych i 2 gimnazja publiczne prawie wszystkie posiadają stołówki, w których dzieci mogą spożywać ciepłe posiłki w formie pełnego obiadu. Tylko jedna ze szkół podstawowych na terenie Gminy nie realizuje dożywiania, dwie w formie 1 gorącego dania. Wszystkie przedszkola zapewniają dzieciom całodzienne wyżywienie, gimnazja – pełne obiady.

W celu zapewnienia posiłków dzieciom i młodzieży w okresach przerw w nauce organizowane są co roku w jednej z placówek szkolnych na terenie Miasta oraz jednej z placówek na terenie Gminy ferie zimowe i półkolonie letnie, w których uczestniczą dzieci także z pozostałych placówek. W czasie ich trwania dzieci otrzymują wyżywienie w tym pełny obiad. Po zakończeniu półkolonii letnich w mieście, szkoła w której się ona odbywała nadal wydaje obiady dla dzieci, które chcą z nich korzystać.

Zestawienie liczb powodów przyznawania pomocy materialnej przez OPS w Ząbkowicach Śląskich w latach 2012-2015

Tabela 4.

Powody przyznawania świadczeń	Liczba rodzin rok 2012	Liczba rodzin rok 2013	Liczba rodzin rok 2014	Liczba rodzin rok 2015
ubóstwo	412	353	414	347
sieroctwo	1	0	1	0
bezdomność	10	7	10	9
wielodzietność	61	58	76	75
bezrobocie	451	351	375	321
niepełnosprawność	226	188	239	223
Długotrwała choroba	205	168	277	258
bezzadność w sprawach op.-wych.	158	124	246	188

przemoc w rodzinie	7	6	8	10
alkoholizm	18	14	14	12
narkomania	2	4	3	3
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	13	9	6	5
zdarzenia losowe	4	7	6	5
sytuacja kryzysowa	0	1	0	0

źródło: OPS w Ząbkowicach Śl.

Z przedstawionego zestawienia wynika, że ogólna liczba rodzin beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2012-2015 pozostaje na podobnym poziomie. Czynnikiem, które stanowią ryzyko marginalizacji lub dowód wykluczenia społecznego są obszary problemowe, zdiagnozowane w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Obszary te wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie rodziny.

Populacja rodzin, korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana. Różnorodność dotyczy zarówno struktury wiekowej beneficjentów, liczebności gospodarstw domowych, typów rodzin, także obszarów problemowych, określanych mianem dysfunkcji rodziny.

Mieszkańcy Gminy Ząbkowice Śląskie, żyjąc w nowoczesnym świecie, narażeni są na zmiany, postęp i szybkie tempo życia, co niestety ma też negatywne skutki, takie jak nasilający się problem bezrobocia, uzależnienia, przemoc czy też wzrost przestępczości. Większa część mieszkańców radzi sobie z nowymi problemami, pozostali korzystają ze wsparcia instytucji działających na rzecz rodziny. z uwagi na szerokie spektrum problemów, udzielana przez poszczególne placówki pomoc traktowana jest jako priorytet, który ma na celu przezwyciężenie bieżących trudności, wskazanie możliwości rozwiązań, zmianę niewłaściwych nawyków oraz nabycie umiejętności radzenia sobie z przeciwnościami losu.

4.2. Wspieranie rodzin

Od roku 2012 uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane.

Nową formą wsparcia w rodzinie jest asystent rodziny. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współdziałaniu rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej,

przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny.

W roku kalendarzowym 2015 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich asystent rodziny objął pomocą 19 rodzin. Podejmując pracę z rodziną główny akcent powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem w sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której może dojść do zabrania dziecka z domu.

Odnotowano następujące problemy dominujące w rodzinach objętych wsparciem:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie i ubóstwo,
- alkoholizm.

Podejmowane działania powinny być ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza bowiem rozwiązania problemu rodziny. Takie rozwiązanie należy traktować jako przejściową formę zabezpieczenia dziecka. Mając na uwadze więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem w takich przypadkach konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej dających szansę na jego powrót do domu.

4.3. Rodzinna piecza zastępcza

W myśl powołanej ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (w rodzinie zastępczej) i instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo - wychowawczej). Również w nowy sposób zdefiniowano formy rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza jest formą zapewnienia opieki dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Jest to przejściowa – okresowa forma opieki nad dzieckiem. w rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie postanowienia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. rodzina zastępcza:

- spokrewniona,
- niezawodowa,
- zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,

2. rodzinny dom dziecka.

Wszystkie rodziny na ich wniosek mogą być wspierane na określonych zasadach przez rodziny pomocowe.

Rodzina zastępcza zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej,
- zapewnia dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- zapewnia kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych,
- zapewnia rozwój uzdolnień i zainteresowań,
- zaspokaja jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne,
- zapewnia ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka,

- umożliwi kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej. W 2015 roku z terenu Gminy Ząbkowice Śląskie w rodzinach zastępczych przebywało 45 dzieci i w pogotowiu rodzinnym – 15 dzieci. Spośród rodzin będących pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku 16 dzieci umieszczonych zostało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 5 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

4.4. Bezrobocie

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Stała liczba bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb, ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich znaczna część bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji zawodowych. Notuje się wyraźną przewagę liczby zawodów nadwyżkowych w stosunku do zawodów deficytowych.

- Zawody nadwyżkowe, to zawody występujące na rynku pracy, na które występuje mniejsze zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, np. są to ekonomiści, politolodzy i socjologowie. Zawody zrównoważone wskazują na równowagę na rynku pracy, zaś zawody deficytowe to takie na które występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

- Zawody deficytowe występują na rynku pracy zdecydowanie rzadziej aniżeli zawody nadwyżkowe np. są to laboranci chemiczni, kasjerzy handlowi czy taksówkarze. Oznacza to, że trudno jednoznacznie i bardzo wyraźnie określić, na które zawody występuje duże i nie

realizowane zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Z drugiej jednak strony pracodawcy nie zawsze korzystają z usług urzędu pracy a co za tym idzie w pełni rzeczywisty popyt na poszczególne zawody powinien być rozpatrywany z uwzględnieniem wszystkich możliwych źródeł ich pozyskiwania.

Ciągle zmiany zachodzące na rynku pracy mogą powodować, że osoba posiadająca kilka zawodów może w danym czasie reprezentować zarówno zawód nadwyżkowy jak i deficytowy. Do urzędów pracy zgłaszana jest tylko część zapotrzebowania na pracowników. Dane statystyczne nie odzwierciedlają rzeczywistości. W dyspozycji urzędów pracy pozostaje wiele ofert pracy, których nie można zrealizować, pomimo tego że w ewidencji bezrobotnych figurują osoby o wskazanym zawodzie.

Z analizy rynku wynika, że brakuje przede wszystkim fachowców budowlanych po odpowiednich szkoleniach popartych stosownymi certyfikatami. Koncerny gotowe są zlecać podwykonawstwo robót wykończeniowych całym brygadą robotników. Prace takie mają jednak charakter tymczasowy, dlatego firmy niechętnie zatrudniają fachowców na etat.

Bezrobotni w gminie Ząbkowice Śląskie na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich

Tabela 5.

	XII.2012	XII.2013	XII.2014	XII.2015
Bezrobotni ogółem	1 612	1 439	1 270	1012
w tym: liczba bezrobotnych kobiet	750	697	626	497

źródło: PUP w Ząbkowicach Śl.

W odpowiedzi na duże bezrobocie w naszej Gminie, Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich udziela pomocy osobom pozostającym bez pracy poprzez realizację celów polityki społecznej w zakresie tworzenia miejsc pracy i ograniczenia bezrobocia, w szczególności poprzez: prace interwencyjne, staże, zatrudnienie wspierane, prace społecznie użyteczne, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia bezrobotnych, roboty publiczne i inne.

Sytuacja klientów pomocy społecznej, którzy borykają się z problemem bezrobocia jest na bieżąco monitorowana przez pracowników socjalnych.

4.5. Uzależnienia

W znaczeniu potocznym uzależnienie rozumiane jest jako nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji, a w szczególności: alkoholu, mówimy wtedy o alkoholizmie, narkotyków, gdzie mówimy o narkomanii, leków w przypadku, których mamy do czynienia z lekomanią. w szerszym znaczeniu za osoby uzależnione uważa się także nadużywające gier hazardowych, oglądania telewizji, Internetu, zakupów czy też pracy.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które jednak nie szukają wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych.

Alkoholizm jako uzależnienie jest istotnym problemem społecznym w Polsce, dotyka również w dużym stopniu mieszkańców naszej gminy. Jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych naszego społeczeństwa. Chodzi zarówno o zdrowie fizyczne, psychiczne, ale również kondycję całego społeczeństwa jako jednego organizmu. Pomimo znajomości szkód jakie powoduje alkohol, picie jest bardzo popularne, staje się coraz popularniejsze wśród dzieci i młodzieży. Warto zastanowić się tutaj co należy zrobić aby rozwiązać ten problem nurtujący całe społeczeństwo, gdyż za kilkanaście lat grozi nam cała plaga osób uzależnionych, ubezwłasnowolnionych i niezdolnych do pracy.

Na początku należałoby dokładnie zanalizować problem. Jak się okazuje statystyki dotyczące używania alkoholu są zatrważające. Około dwóch procent naszej populacji to osoby uzależnione od alkoholu. Co gorsze problem nie ogranicza się do tych dwóch procent, a dopiero na nich się zaczyna. Około czterech procent populacji, tj 1,5mln osób to osoby dorosłe żyjące w otoczeniu alkoholika, kolejne cztery procent to dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików. Od pięciu do siedmiu procent populacji tj 2-2,5 mln Polaków to osoby działające szkodliwie nadużywający alkoholu. Okazuje się w efekcie że około 6 mln mieszkańców Polski alkohol rujnuje życie.

Jak się okazuje alkoholizm należy zwalczać już od najmłodszych lat a sposobu upatrywać głównie w profilaktyce nastawionej na edukację dzieci i młodzieży. Chodzi tu nie tylko o edukację szkolną, ale również spotkania z psychologiem, terapeutą u dzieci i młodzieży narażonych na ryzyko. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej będzie więc uważne przyglądanie się społeczności gminy, wykrywanie problemu i skierowanie osób borykających się z problemem do psychologa, terapeuty ds. uzależnień czy Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Podejmowane działania przez GKRPA w Ząbkowicach Śląskich

Tabela 6.

Rok	liczba zgłoszonych wniosków do GKRPA	liczba osób zgłoszonych na posiedzenie GKRPA	liczba osób przybyłych na posiedzenie GKRPA
2013	40	39	31
2014	42	39	27
2015	56	54	33

źródło: GKRPA w Ząbkowicach Śl.

W pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ząbkowicach Śląskich uczestniczy 12 członków.

4.6. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność to jedna z głównych kwestii społecznych, która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludzi.

Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności, z powodu barier architektonicznych i społecznych, nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących im praw, co w efekcie prowadzi do ich społecznego wykluczenia.

Ludzi niepełnosprawnych przybywa w całej Polsce coraz więcej. Najczęściej są oni pozostawieni sami sobie. Zauważalnym jest fakt dyskryminowania takich osób. Istnienie barier powoduje w oczywisty sposób ograniczenia w dostępie do instytucji publicznych

(szkół, urzędów, placówek kultury), ograniczają czy wręcz uniemożliwiają aktywność zawodową, a nawet dramatycznie zubożają życie rodzinne. Ograniczenia oznaczają izolację, a izolacja to najpowszechniejszy przejaw dyskryminacji. Doświadczenie wrogości, izolacji i dyskryminacji w relacjach społecznych może prowadzić nie tylko do poczucia krzywdy, ale także wycofania się z uczestnictwa w życiu społecznym. Dla większości wydaje się wciąż czymś wysoce niestosownym mówienie o dyskryminacji w odniesieniu do osób niepełnosprawnych. Przywykliśmy bowiem do powtarzanych przy każdej okazji zapewnieniach o specjalnej trosce, życzliwości, szczególnej opiece socjalnej, licznych przywilejach itd. Ale tak naprawdę w aspektach polityki społecznej grupy te są wskazane jako grupy zagrożone wykluczeniem społecznym z uwagi na swoje inwalidztwo czy kalectwo. Brakuje miejsc gdzie niepełnosprawni mogliby otrzymywać pomoc oraz informacje na tematy ich nurtujące. Wielu z nich nie zawsze wie jak i gdzie upomnieć się o swoje prawa a otoczenie zazwyczaj nie rozumie ich potrzeb.

Dotknięcie niepełnosprawnością stanowi sytuację kryzysową, która wymaga odpowiedniego systemu interwencji, stwarzającej dla osoby niepełnosprawnej i jej opiekunów możliwość skorzystania z efektywnego systemu wsparcia, wypracowania warunków sprzyjających aktywizacji zawodowej i społecznej osoby niepełnosprawnej. Niepełnosprawności nie można usunąć, zlikwidować czy pozbyć się. Skutki niepełnosprawności można natomiast w znacznym stopniu przezwyciężyć, złagodzić lub wyeliminować. W procesie rehabilitacji, wobec choroby czy niepełnosprawności należy stosować zasadę interwencji. Udzielanie pomocy powinno mieć charakter indywidualny i winno być dokładnie dopasowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej lub zagrożonej niepełnosprawnością.

Problematyką osób niepełnosprawnych zajmują się między innymi organizacje pozarządowe, warsztaty terapii zajęciowej, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, ośrodki pomocy społecznej. Działania tych instytucji i organizacji zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, wspomagania w procesie rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych, ograniczają się one jednak najczęściej tylko do członków lub uczestników procesu. Brak jest natomiast kompleksowych działań partnerskich, integrujących osoby niepełnosprawne z różnych placówek oraz osoby niepełnosprawne pozostające w swoim środowisku, ze środowiskiem lokalnym mających na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczania. Konieczne jest zatem stworzenie systemowych rozwiązań, które zapobiegałyby temu zjawisku i pozwalały osobom niepełnosprawnym na uczestnictwo w życiu społecznym. Ponadto niezbędny jest rozwój instytucji świadczących kompleksową pomoc w zakresie rehabilitacji oraz aktywizacji społeczno – zawodowej. Niedostateczna jest również liczba instytucji umożliwiających wyjście z domu oraz nabycie lub rozwinięcie różnych umiejętności np.: z zakresu pełnienia ról społecznych, artystycznych, itp.

Nowoczesne rozumienie rehabilitacji zakłada jak najpełniejszą współpracę pomiędzy instytucjami i grupami odpowiedzialnymi za wieloetapowy i wielopłaszczyznowy proces rehabilitacji, gdyż samodzielnie uporać się z tak kompleksowym zadaniem nie jest możliwe.

Niwelowanie negatywnych skutków wynikających ze stanu zdrowia oraz integracja tych środowisk ze społecznością lokalną to zadanie dla pracowników socjalnych jako animatorów życia społecznego.

Kierunki działań:

Praca socjalna na rzecz środowisk niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem pomocy w postaci poradnictwa w tym i prawnego. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do katalogu świadczeń z pomocy społecznej takich jak: zasiłki stałe,

usługi opiekuńcze oraz do świadczeń rodzinnych głównie pielęgnacyjnych oraz zasiłków pielęgnacyjnych. Działalność pracownika socjalnego ukierunkowana będzie również na pomoc osobom niepełnosprawnym w załatwianiu spraw urzędowych, które są bardzo często dużym problemem dla tych osób. Współuczestnictwo w organizowaniu dojazdów osobom niepełnosprawnym do Warsztatów Terapii Zajęciowej i innych placówek dziennego pobytu mieszczących się poza terenem gminy.

Problemami osób niepełnosprawnych na terenie naszej gminy zajmują się m. in.: jednostki:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci, Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych „Integracja” w Ząbkowicach Śląskich.

4.7. Sytuacja osób starszych

Przez większą część historii gatunku ludzkiego poszczególni jego przedstawiciele starzeli się, a populacje nie. Jednostki przechodziły przez typowy cykl życia, podczas kiedy struktura wiekowa społeczeństw pozostawała stosunkowo niezmienna. Odsetek ludzi starych zwykle był znikomy i nie przekraczał 2% lub 3%. Zmianę pod tym względem przyniosła druga połowa XX w. przypadający na okres intensywnie postępującego wzrostu liczby i odsetka ludzi starych.

Prognozy demograficzne jednoznacznie wskazują, że proces starzenia się społeczeństw krajów europejskich zintensyfikuje się w najbliższych dekadach. W okresie 2010-2020 próg starości zaczną przekraczać osoby z powojennego wyżu, a w okresie 2040-2050 w fazę starości wchodzić zaczną ich dzieci, przedstawiciele tzw. echa powojennego wyżu.

Używając stwierdzenia „osoby starsze” mamy na myśli osoby w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej oprócz problemów dotyczących sprawności mamy również do czynienia ze zmianami psychicznymi wpływającymi na zdolność funkcjonowania w środowisku. Sytuacja ludzi starszych i samotnych uwarunkowana jest takimi czynnikami jak: pogorszenie stanu zdrowia; utrata pamięci, depresja, niedołęstwo starcze, sztywność schematów myślowych, brak zapewnienia opieki ze strony rodziny, niekorzystne warunki do życia.

Starość demograficzna

Wyznacznikiem starości demograficznej (inaczej społecznej) są zauważalne zmiany dokonujące się w strukturze wieku ludności, a polegające na wzroście udziału ludzi starych w ogólnej liczbie ludności. Proces ten spowodowany jest z jednej strony stopniowym wydłużaniem przeciętnej długości życia (przez co okresu starości dożywają coraz większe grupy ludzi- jest to tzw. starzenie się od góry piramidy wieku ludności), z drugiej natomiast spadkiem dzietności (przez co zwiększa się udział osób starych względem młodszych generacji- jest to tzw. starzenie się od dołu piramidy wieku ludności).

Często osoby starsze ze względu na posiadane uposażenie emerytalne lub rentowe nie są objęte oddziaływaniem Ośrodka Pomocy Społecznej ponieważ przekraczają kryterium dochodowe uprawniające do udzielenia wsparcia finansowego. Perspektywa odmowy pomocy finansowej powoduje, że osoby te nie zgłaszają się do Ośrodka Pomocy Społecznej. Paradoksalnie jednak dochody, jakimi dysponują często nie wystarczają na zaspokojenie ich

podstawowych potrzeb, zwłaszcza w sytuacji, kiedy zmuszeni są do podjęcia kosztownego leczenia lub rehabilitacji. Ograniczenia finansowe stają się dla nich często głównym powodem rezygnacji z życia społecznego w pełnym wymiarze. Osoby te często samotne, nieposiadające bliskiej rodziny, decydują się lub są zmuszone do izolacji od otoczenia i tym samym pozostają poza możliwością oddziaływania instytucji i organizacji działających na polu pomocy osobom starszym. Istnieje zatem konieczność stworzenia systemu uwzględniającego ich najważniejsze potrzeby.

Kierunki działań:

Praca socjalna na rzecz przeciwdziałania marginalizacji osób w podeszłym wieku, poprzez objęcie szczególnym rodzajem pracy socjalnej w środowisku, zwiększenie dostępu do świadczeń z pomocy społecznej tj. usług opiekuńczych, w sytuacjach tego wymagających skierowanie do domu pomocy społecznej, zwiększenie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog) jak i prawnego. Promowanie aktywnego stylu życia osób starszych poprzez wspieranie różnych form działalności i inicjatyw – organizacja spotkań seniorów – wspólne spędzanie czasu na imprezach okolicznościowych. Rozpowszechnianie w prasie lokalnej dobrych praktyk dot. życia w społeczeństwie osób starszych.

Działania te mają przywrócić wiarę we własną wartość, niwelować poczucie osamotnienia, wzbudzać poczucie solidarności z bliźnim i społecznością lokalną, umocnić i poprawić zdolność ruchową i promować okres życia zwany potocznie „Jesienią życia”, ukazać niezależność i samodzielność ludzi starszych oraz ich przydatność w życiu społeczności lokalnej.

4.8. Edukacja

Aktualna sieć przedszkoli, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego zaspakaja rzeczywiste oczekiwania społeczne. Jednak niż demograficzny oraz ciągle poszukiwanie rozwiązań zmierzających do podnoszenia jakości pracy szkoły uzasadniają potrzebę wypracowywania nowych racjonalnych rozwiązań w zakresie optymalizacji sieci placówek oświatowych.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowaniem przedszkolnym, realizowanym w Ząbkowicach Śląskich w 5 przedszkolach publicznych (w tym w oddziałach przedszkolnych) i 2 przedszkolach niepublicznych objęte są dzieci w wieku 3 – 5 lat. W tym jedno przedszkole zapewnia opiekę w ramach 1 oddziału integracyjnego.

Dzieci uczęszczające do przedszkoli w Ząbkowicach Śląskich

Tabela 7.

placówka wychowania przedszkolnego	liczba dzieci w roku szkolnym		
	2012/2013	2013/2014	2014/2015
przedszkole publiczne	578	599	559
przedszkole niepubliczne	47	64	81
szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi	184	181	156
łącznie:	809	844	796

Źródło: Wydział EKS Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śl. oraz przedszkoli niepublicznych z terenu gminy Ząbkowice Śl.

Edukacja szkolna w Ząbkowicach Śląskich realizowana jest w 6 miejskich i wiejskich szkołach podstawowych oraz w 2 gimnazjach.

Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów w Ząbkowicach Śląskich

Tabela 8.

szkoła	liczba dzieci w roku szkolnym		
	2012/2013	2013/2014	2014/2015
szkoła podstawowa publiczna	1123	1113	1154
gimnazjum publiczne	656	574	598
łącznie:	1779	1687	1752

Źródło: Wydział EKS Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śl.

Dzieci z rodzin o niskich dochodach objęte były pomocą w formie stypendiów.

Tabela 9.

Rok szkolny	liczba dzieci korzystająca z pomocy w formie stypendium w roku szkolnym:
2012/2013	279
2013/2014	327
2014/2015	276

Źródło: Wydział EKS Urzędu Miejskiego w Ząbkowicach Śl.

Podstawową formą wsparcia w kryzysach szkolnych, rówieśniczych i osobistych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych są dwie świetlice z programem socjoterapeutycznym, prowadzone w Ząbkowicach Śląskich przez organizacje pozarządowe w formie placówek wsparcia dziennego. Dzieci otoczone opieką wychowawców w godzinach popołudniowych mają zapewnione warunki do nauki, zabawy oraz twórczego spędzania wolnego czasu. Uczestnikami zajęć są w większości dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną. W 2014 r. obejmowały opieką łącznie 65 dzieci. Dodatkowo wszystkie dzieci

objęte wychowaniem i edukacją od żłobka do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłych posiłków w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2014 r. z nieodpłatnych posiłków korzystało 413 dzieci.

4.9. Przemoc w rodzinie

Przemoc rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przenosi się ona również na grunt rodzinny i jest w nim często spotykanym zjawiskiem, niezależnym od kultury, środowiska, wyznania, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej. Przemoc w rodzinie to niewątpliwie zachowanie, które poniża jednostkę, powoduje obrażenia fizyczne, często jednocześnie naruszając w ten sposób prawo. Rzadko jest to incydent jednorazowy. Zazwyczaj staje się jednym z wielu ogniw łańcucha agresji.

Na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Sądu w Rejonowego w Ząbkowicach Śląskich
- Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich
- Oświaty
- Służby zdrowia
- Prokuratury Rejonowej

Zespół interdyscyplinarny jest elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2017 oraz realizatorem zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Zjawisko przemocy domowej w liczbach

Tabela 10.

Instytucja sporządzająca „Niebieską Kartę”	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Policja	47	39	35	99
OPS	1	2	6	-
Ochrona zdrowia	1	-	3	-
Oświata	-	-	-	-
GKRPA	-	-	-	-
OGÓLEM	49	41	44	99

źródło: dane GZI w Ząbkowicach Śl.

Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety oraz dzieci do lat 13. Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni będący często pod wpływem alkoholu. Niektóre badania wskazują, że 40% partnerów znęcających się nad rodziną to osoby uzależnione od alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów a także biorąc pod uwagę powody przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich wynika że skala występowania zjawiska przemocy na przełomie ostatnich lat stale rośnie. Przytoczone dane liczbowe dotyczą zjawiska przemocy, często łączące się bezradnością w sprawach opiekuńczo- wychowawczych nie odzwierciedlają w pełni faktycznej skali problemu, ponieważ jest to temat wstydlivy, często zatajany, aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych i bezpośredniej przemocy fizycznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach stale współpracuje z Policją, Sądem, Kuratorami Sądowymi, Pedagogami wszystkich placówek szkolnych, Ośrodkami Zdrowia, innymi instytucjami i sektorem pozarządowym, Parafia Rzymsko-Katolicką oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełnienie podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych.

Poradnictwo specjalistyczne zapewnia Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bardo, a pracownicy Ośrodka systematycznie uczestniczą w szkoleniach o zakresie tematycznym związanym z przeciwdziałaniem przemocy.

Dzieci z rodzin dotkniętych przemocą uczestniczą w zajęciach świetlicowych oraz mają zapewniony udział w zorganizowanych formach wypoczynku, a także dożywanie w stołówkach szkolnych.

Kierunki działania:

- Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- Wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna – dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą.
- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy.
- Ochrona ofiar przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności pomocy oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych.
- Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem.
- Poszerzanie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów tego problemu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- Wspieranie ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych.
- Ograniczenie występowania zachowań agresywnych wśród uczniów (ze szczególnym

- uwzględnieniem agresji słownej).
- Zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy (porady psychologa, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy).
- Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Bardo – w zakresie terapii dla ofiar przemocy i sprawców przemocy.
- Współpraca z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi.
- Utworzenie zespołu interdyscyplinarnego ds. pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników: „mocnych stron” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej, i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu; „słabych stron” - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać; „szans” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych; „zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

REALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU NA TERENIE GMINY ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE

Tabela 11.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej. • działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących (KPP, OPS, PCPR, PUP, kuratorzy), • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, • dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, • wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, • dobre rozeznanie środowiska lokalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców, • niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin, • niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi • mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • istnienie szarej sfery zatrudnienia, • brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, • zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup

<p>przez pracowników służb pomocy społecznej, pedagogów szkolnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • otwartość ośrodka pomocy społecznej i samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców; • oferty sportowe i kulturalne oraz baza lokalowa (m.in. dostępność gminnych obiektów sportowych, projekty sportowe realizowane przez Gminę i kluby sportowe, oferta kulturalna ZOK) • funkcjonowanie na terenie miasta placówek służby zdrowia, • wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców Wieruszowa, • otwartość na nowe rozwiązania. 	<p>samopomocowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją, • brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych, • brak poradni rodzinnych, • wysoki poziom długotrwałego bezrobocia i wysoka stopa bezrobocia.
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, • regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie, • zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, • wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny, • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, m.in. przez wykorzystanie środków projektu systemowego dla ops-ów z Europejskiego Funduszu Społecznego celem przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych, 	<ul style="list-style-type: none"> • alienacja społeczna, • preferowanie konsumpcyjnego stylu życia, • ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny, • niekorzystne zjawiska demograficzne, • brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia, • rosnące bezrobocie, • niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej, • niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości, • niechęć pozyskiwania środków na realizację projektów miękkich z zakresu polityki społecznej wynikająca z trudności w ich realizacji, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, • rosnąca ilość rodzin wieloprotymowych,

<ul style="list-style-type: none">• prospołeczna i prorodzinna polityka państwa,• rozwijający się wachlarz instrumentów prawnych w zakresie pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none">• uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy”,• brak dostatecznych środków finansowych na walkę z problemami społecznymi.
---	--

6. Adresaci strategii

Kluczowym zadaniem władz Gminy Ząbkowice Śląskie jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, sportu rekreacji, turystyki, edukacji, kultury i opieki zdrowotnej.

Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Ząbkowice Śląskie, zarówno osoby samotne jak i rodziny, którzy wymagają pomocy w odzyskaniu sił, wiary w siebie i zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

7. Cele strategii

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Ząbkowice Śląskie jest stworzenie spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańców Gminy Ząbkowice Śląskie w różnych sferach życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cel główny 1. Skuteczne wspieranie rodziny przezywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej				Termin realizacji
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki i ewaluacja	Przewidywane efekty	Źródła finansowania
<p>1. Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku.</p> <p>1.1. Systematyczna praca socjalna z rodziną.</p> <p>1.2. Wsparcie finansowe rodzin żyjących w niedostatku</p>	PCPR, OPS, Urząd Miejski,	Ilość rodzin objętych pomocą PCPR, OPS	Poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i innych	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne 2016-2020
<p>2. Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>2.1. Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.</p> <p>2.2. Utrzymanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży /świetlice środowiskowe/</p>	OPS, PCPR, szkoły i świetlice funkcjonujące na terenie gminy; przedszkola, organizacje pozarządowe	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku; Ilość dzieci korzystających ze świetlic środowiskowych i innych placówek wsparcia dziennego	Zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku opieki w czasie wolnym od nauki. Rozwijanie zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne 2016-2020
<p>3. Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny.</p> <p>3.1. Zapewnienie warunków dla działania rodzin wspierających</p>	PCPR, OPS,	Monitorowanie działań; Analiza danych; Liczba zatrudnionych asystentów rodziny. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.	Stworzenie środowiska przyjaznego dzieciom i ich rodzicom. Poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne 2016-2020
<p>4. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny</p>	OPS	Uchwała Rady Miejskiej Ząbkowice Śląskie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny	Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnieniu swoich funkcji poprzez: - kształtowanie prawidłowych wzorów funkcjonowania	Budżet Gminy 2016-2018

				rodziny, - tworzenie nowych form pomocy rodzinie, - aktywizowanie społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny, - pomoc w opiece i wychowaniu dziecka	
--	--	--	--	---	--

Cel główny 2. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy

Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki i ewaluacja	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin realizacji
1. Opracowanie i realizacja projektów/ programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.	OPS, PUP,	Liczba zrealizowanych projektów/ programów; Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach projektu/ programu; Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu.	Poprawa sytuacji materialnej. Poprawa kondycji psychicznej. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub/i doświadczenia zawodowego. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia	EFS – POKL, Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2020
2. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.	OPS, PUP, OHP w Ząbkowicach Śl.	Liczba osób, które zostały objęte pomocą zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową OPS	Poprawa sytuacji materialnej. Poprawa kondycji psychicznej. Możliwość nabycia nowych umiejętności zawodowych lub/i doświadczenia zawodowego. Możliwość podjęcia stałego zatrudnienia.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020
3. Podejmowanie współpracy	OPS, PUP,	Liczba zawartych	Możliwość podjęcia	Budżet Gminy	2016-2020

w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usłudze pośrednictwa pracy oraz szkoleniach.		porozumień/umów o współpracy	stałego zatrudnienia. Przekwalifikowanie zawodowe. Nabywanie umiejętności poszukiwania zatrudnienia.	Środki zewnętrzne	
---	--	------------------------------	--	-------------------	--

Cel główny 3. Działania zmierzające do wzrostu poczucia bezpieczeństwa występowania zjawiska przemocy domowej i jej skutków na rzecz mieszkańców Gminy Ząbkowice Śląskie					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki i ewaluacja	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin realizacji
1. Rozbudowa systemu monitoringu obiektów i przestrzeni publicznych o szczególnie wysokim stopniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego i/lub zakłócenia porządku publicznego.	KPP, Samorząd gminny/Straż Miejska	Liczba środków objętych monitorowaniem, Liczba patroli policji	Spadek przestępczości	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020
2. Realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do ograniczenia zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.	KPP, OPS, Placówki oświatowe	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, pogadankach, konkursach, warsztatach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania; Liczba podjętych działań.	Wzrost świadomości mieszkańców	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020
3. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018	OPS, KPP, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny, GKRP, Oświata, Ochrona Zdrowia,	Liczba podmiotów realizujących działania w ramach Programu; Liczba osób i/lub rodzin korzystających ze wsparcia w ramach realizacji Programu.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie społecznie pożądanego modelu rodziny prowadzący do zmniejszenia trudności w pełnieniu funkcji	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2018

			związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci i młodzieży w rodzinach			
4. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Gminie Ząbkowice Śląskie	OPS, KPP, PCPR, Zespół Interdyscyplinarny, GKRP A, Oświata, Ochrona Zdrowia	Liczba podmiotów realizujących działania w ramach Programu; Liczba spotkań ZI; Liczba spotkań grup roboczych; Liczba realizowanych procedur NK; Liczba monitoringów;	Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020	
5. Współpraca międzyinstytucjonalna prowadząca do zapobiegania i powstrzymania zjawiska przemocy domowej.	OPS, Kuratorzy i Sądy, KPP, PCPR, ZI, GKRP A, Oświata, Ochrona Zdrowia,	Liczba podmiotów współpracujących	Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020	
6. Minimalizowanie potencjalnych przyczyn występowania przemocy w rodzinie poprzez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie pracy socjalnej).	OPS	Liczba i formy udzielanej pomocy; Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	Poprawa sytuacji bytowej rodzin	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2020	
7. Realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do ograniczenia występowania zjawiska przemocy domowej.	Oświata, Ochrona Zdrowia, OPS, KPP, PCPR	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach, pogadankach, konkursach, warsztatach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania; Liczba podjętych działań	Wzrost świadomości mieszkańców	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2020	

Cel główny 4. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki i ewaluacja	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin realizacji
1. Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych poprzez zwiększenie dostępności do dziennych placówek wsparcia, klubów, grup wsparcia oraz imprez kulturalnych	PCPR, OPS, Stowarzyszenia i Organizacje, UTW, Urząd Miejski	Liczba placówek dziennego wsparcia promujących zdrowy i aktywny styl życia wśród osób starszych i niepełnosprawnych; Liczba spotkań integracyjno – towarzyskich	Integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem; Wyrównywanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych; Rehabilitacja społeczna; Pobudzenie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2020
2. Wsparcie rodziny w zapewnieniu opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi i pozostawienie ich w środowisku naturalnym.	PCPR, OPS, Stowarzyszenia i Organizacje, Placówki Ochrony Zdrowia	Liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych; Liczba niepełnosprawnych dzieci uczęszczających do przedszkoli i szkół	Zmniejszenie czasu oczekiwania na przyznanie usług opiekuńczych; Zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej; Organizacja dziennej opieki dla osób wymagających wsparcia; Aktywizacja zawodowa osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym	Budżet Gminy, Środki zewnętrzne	2016-2020

<p>3. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i starszych.</p>	<p>PCPR, OPS, Stowarzyszenia</p>	<p>Liczba osób korzystających z WTZ; Liczba osób Liczba osób korzystających z dofinansowania do: turnusów, rehabilitacyjnych, sportu, kultury, rekreacji i turystyki, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami; Wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy; Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej</p>	<p>dzieckiem; Wyjście z izolacji i osamotnienia osób nieaktywnych zawodowo, które opiekują się niepełnosprawnym dzieckiem</p>	<p>Budżet Gminy, Środki zewnętrzne</p>	<p>2016-2020</p>
		<p>Liczba osób korzystających z WTZ; Liczba osób Liczba osób korzystających z dofinansowania do: turnusów, rehabilitacyjnych, sportu, kultury, rekreacji i turystyki, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami; Wydatki na instrumenty i usługi rynku pracy; Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej</p>	<p>Zapewnienie opieki, rozwijanie psychofizycznych sprawności uczestników oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych; Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w Warsztatach Terapii Zajęciowej; Zapewnienie opieki osobom przewlekle psychicznie chorych, upośledzonym umysłowo i wykazującym inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych; Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa rodzinom osób uczęszczających do Środowiskowych Domów Samopomocy;</p>		

				<p>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych; Zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych uczestniczących w organizowanych imprezach; Poprawa sytuacji psychofizycznej uczestników turnusów rehabilitacyjnych; Likwidacja lub ograniczenie barier architektonicznych; Stworzenie możliwości włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego; Likwidacja lub ograniczenie bariery w poruszaniu się – umożliwienie uczestnictwa w aktywności społecznej</p>	
--	--	--	--	--	--

Cel główny 5. Działania profilaktyczno – edukacyjne zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy Żąbkowice Śląskie oraz systemu przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożonych tym zjawiskiem dzieci i młodzieży					
Cele szczegółowe	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki i ewaluacja	Przewidywane efekty	Źródła finansowania	Termin realizacji
1. Ochrona i promocja zdrowia – działalność w zakresie profilaktyki zdrowotnej – organizowanie	Placówki służby zdrowia, Lokalne media, GKRPA	Liczba osób biorących udział w okresowych badaniach	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020

okresowych, przesiewowych działań.									
2. Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych dla dzieci i młodzieży w szkołach w formie spotkań i pogadań z przedstawicielami, m. in. służby zdrowia, szkoły, propagujących zdrowy styl życia.	Placówki służby zdrowia; KPP; Szkoły; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Liczba uczniów uczestniczących w spotkaniach, pogadankach; Liczba podmiotów prowadzących ww. działania.	Wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020				
3. Wyrównywanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez wsparcie edukacyjne oraz dofinansowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych.	Stowarzyszenia, Szkoły, Przedszkola	Liczba uczniów uczestniczących w tych zajęciach	Zwiększenie samooceny poprzez uzyskanie lepszych wyników w nauczaniu – zagospodarowanie czasu wolnego	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020				
4. Monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu, w tym przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.	GKRPA, KPP, Straż Miejska	Liczba monitoringu przez przedstawicieli GKRPA	Zmniejszenie dostępności do alkoholu wśród dzieci i młodzieży.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020				
5. Prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych na rzecz używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i dorosłych.	Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Placówki oświatowo – wychowawcze; Placówki ochrony zdrowia; Media lokalne	Liczba zrealizowanych działań; Liczba podmiotów zaangażowanych w podejmowanie działań	Zwiększenie wiedzy dzieci, młodzieży i osób dorosłych w zakresie uzależnień; Wybieranie zdrowego stylu życia.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020				
6. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od	Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;	Liczba udzielonych porad; Liczba podmiotów udzielających wsparcia; Liczba osób korzystających z	Poprawa sytuacji osób korzystających z pomocy; Poprawa relacji	Budżet Gminy Środki zewnętrzne	2016-2020				

<p>alkoholu i innych środków psychoaktywnych i członków ich rodzin poprzez pomoc psychologiczną (prowadzenie terapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej), pomoc prawną.</p>	<p>Placówki ochrony zdrowia; PCPR, Centrum Terapeutyczne przy UM</p>	<p>pomocy.</p>	<p>rodzinnych; Zwiększenie dostępności do udzielanych form pomocy.</p>		
---	--	----------------	--	--	--

8. Źródła i ramy finansowe działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w każdej strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Ząbkowice Śląskie” obejmują lata 2016-2020, gdyż w tym okresie będą realizowane w sposób ciągły zdefiniowane cele operacyjne i szczegółowe. Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (PFRON);
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej;
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny).

9. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja realizacji projektu służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane oraz jaki jest ich wynik.

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów.

Długookresowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględnienia w strategii. Dlatego wprowadzanie zmian w zapisach strategii jest niezbędne. Monitorowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawowy warunek jej należytego wdrożenia.

Cele monitoringu:

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie ich czasu realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie rezultatów.

Cele ewaluacji:

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów strategii. Cele ewaluacji to:

- doskonalenie działań podejmowanych w ramach strategii,
- informacja o efektach wdrażania strategii oraz uzyskanie odpowiedzi na pytania związane z jej realizacją,
- wzrost jakości strategii,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrażanie strategii wśród wszystkich zainteresowanych jej funkcjonowaniem i efektami.

Kryterium ewaluacji:

Ewaluacja będzie prowadzona według kryterium adekwatności, trwałości oraz użyteczności. Zebrane informacje w ramach monitoringu i ewaluacji odpowiedzą na pytania czy i do

jakiego stopnia cele strategii są odpowiednie do zmieniających się potrzeb i priorytetów na poziomie gminy.

Każde kryterium może być mierzone w różny sposób, co oznacza, że może posiadać różne miary jego wartości (wskaźniki). Na potrzeby ewaluacji i monitoringu przyjęte zostaną wskaźniki zaplanowane w strategii.

Proces ewaluacji strategii realizowany jest etapowo:

- Ewaluacja ex-ante (przed rozpoczęciem) przeprowadzona została w trakcie planowania strategii. w fazie przygotowania zebrane zostały w poszczególnych obszarach silne oraz słabe strony, szanse i zagrożenia (analiza SWOT).
- Ewaluacja mid-term (w połowie realizacji) przeprowadzona w połowie wdrażania strategii (z uwzględnieniem corocznych raportów z monitoringu i ewaluacji). Ma ona za zadanie ocenę adekwatności programu do lokalnych potrzeb oraz adekwatności podejmowanych działań w stosunku do realizacji przyjętych celów. w wyniku działań monitoringowo – ewaluacyjnych w połowie realizacji strategii zostanie przeprowadzona analiza realizacji przyjętych działań w zakresie czasu ich realizacji, źródeł finansowania, występowania problemów oraz zagrożeń dalszej realizacji. Ewaluacja i monitoring pozwoli między innymi na aktualizację diagnozy oraz weryfikację założeń strategii.
- Przez cały okres realizacji strategii prowadzona będzie ewaluacja i monitoring on-going czyli ewaluacja bieżąca. Zebrane w ich toku informacje przyczynią się do identyfikacji oraz zapobiegania występującym problemom.
- Ewaluacja ex-post (po zakończeniu) jest ewaluacją zewnętrzną i zostanie przeprowadzona na zakończenie strategii. Ma ona za zadanie ocenę adekwatności programu do lokalnych potrzeb. Zebrane informacje dadzą odpowiedź na pytanie czy i do jakiego stopnia cele strategii były odpowiednie do zmieniających się potrzeb i i priorytetów na poziomie gminy. Ewaluacja dostarczy także informacji na potrzeby planowania strategii w kolejnych latach. Strategia jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Ma charakter otwarty, może być ciągle aktualizowana, udoskonalana i mogą być modyfikowane kierunki i sposoby realizacji założonych celów. Będzie służyć także do pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej. Jego opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej w Gminie Ząbkowice Śląskie.

ZAKOŃCZENIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych określa główne długofalowe cele gminy oraz kierunki działania, które są konieczne dla realizacji tych celów. Strategia zawiera również plan działań zmierzający do rozwiązywania konkretnych, trudnych sytuacji. Nie zawiera natomiast wszystkich pojawiających się problemów ani też działań, które przekraczałyby możliwości gminy.

Ważne jest aby zaplanowane przedsięwzięcia były realne do zrealizowania. Strategia powinna też podlegać ewaluacji tak by plan działań był dostosowany do aktualnych potrzeb społeczeństwa.

Strategia Gminy Ząbkowice Śląskie ukierunkowana jest na pomoc rodzinie, która jest podstawową komórką życia społecznego. W obecnej złożonej sytuacji społeczno - ekonomicznej coraz częściej rodziny stają się niewydolne i bez odpowiednio zorganizowanego wsparcia nie są w stanie sprostać stojącym przed nią zadaniom. Nacisk należy położyć na walkę z wykluczeniem społecznym, które potęguje bezrobocie, a co za tym idzie wiele dysfunkcji w społeczeństwie, z których najbardziej powszechną jest alkoholizm. Tylko dobrze zaplanowana wspólna praca wszystkich organów samorządu oraz instytucji, organizacji i osób prywatnych, ukierunkowana na rodzinę, jest warunkiem dobrze funkcjonującego społeczeństwa naszej gminy co jest misją powyższej strategii.

Sporządziła:

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
Izabela Lisowska

Spis tabel

Tabela 1. Ewidencja ludności miasta i gminy Ząbkowice Śląskie na dzień	7
Tabela 2. Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2012-2015.....	10
Tabela 3. Realizacja programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	11
Tabela 4. Powody przyznania pomocy materialnej	11
Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Ząbkowice Śląskie	15
Tabela 6. Podejmowane działania przez GKRPA w Ząbkowicach Śląskich.....	16
Tabela 7. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli w Ząbkowicach Śląskich	20
Tabela 8. Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w Ząbkowicach Śląskich	20
Tabela 9. Liczba dzieci otrzymujących pomoc w formie stypendiów	20
Tabela 10. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w latach 2012-2015	21
Tabela 11. Analiza SWOT	23
Tabela 12. Cel główny 1.	26
Tabela 13. Cel główny 2.	27
Tabela 14. Cel główny 3.	28
Tabela 15. Cel główny 4.	30
Tabela 16. Cel główny 5.	32

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę wprowadzenie niniejszej uchwały uważa się za zasadne.

Sporządziła: Izabela Lisowska Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej